

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru insertiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Zel laudabil.

Suntem veseli, și cu noi fiecare Român de bine care urmărește mersul lucrurilor în părțile noastre, când vedem, că în mijlocul lăncezelei de neînțeles ce pare a fi cuprins viața noastră publică, nouă ne este totuși dat, ca aproape săptămână de săptămână să putem scoate la iveală câte-un lucru frumos, câte-un îmbucurător *semn de viață* la Români din Comitatul nostru!

Ca un astfel de semn îmbucurător punem sub ochii cetitorilor noștri și scrisoarea de mai jos, pe care secretarul „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei”, dl Dr. Silviu Moldovan, a primit-o de curând.

Eată scrisoarea:

Gurasada, Martie 1897.

Domnule Secretar!

Văzând eu la adunarea generală a „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei” ținută la 14 Februarie a. c. n. în Deva, cât de frumos le-a stat stimatelor doamne din Hunedoara, care au luat parte în număr mai frumos la adunare, eară din ținutul nostru m'am văzut singură, mi-am pus în gând să rog cu stăruință și pe damele noastre de pe aici să se înscrie de membre și să se însușească pentru mărețul scop al Reuniunii.

Mi-am făcut o listă pentru înscrierea de membri, și cu multă bucurie vă vestesc că am isbitit frumos cu dorința mea. Am fost plăcut surprinsă de bunăvoința și preveniența cu care m'au primit damele la cari m'am adresat.

S'au înscris: membră fundatoare cu 10 fl. doamna Victoria Leșnican din Dobra; membre ordinare pe viață cu câte 5 fl. doamnele: Elisaveta Petrovici, Lucreția Cristea, Maria

Anuța, Maria Țig, Lucreția Oprean, Berta Moisescu, toate din Dobra, și doamna Ana Petrovici din Zam.

Suma de 45 fl. incursă din aceste înscrieri am trimis-o doamnei cassieră a Reuniunii.

Tot atunci am trimis și suma de 7 fl. 50 cr. pe care i-am adunat cu lista de contribuiri nr. 152. ce mi-s'a trimis mie, în urma apelului dat de D-voastră, și anume dela: Regina Dragomir 1 fl., Emilia Iacob 50 cr., Romul Iacob 30 cr., Aurelia Luch 1 fl., Valeria Luch 50 cr., Ioanichiu Luch 50 cr., Ioan Olariu 50 cr., Matilda Jujan 50 cr., Petru Jujan 50 cr., Arința Stanca 50 cr., Ioan Haida 20 cr., Valeriu Iacob 50 cr., Longin Popa 50 cr., N. N. 30 cr., Mihaila Dragomir 50 cr.

Vă rog, dle secretar, a publica, spre onoarea lor, numele noilor membre și ale binevoitorilor contribuenți și contribuente în „Revista Orăștiei”.

Regina Dragomir.

Scrisoarea aceasta n'are lipsă de mult comentariu. Noi publicându-o cu multă plăcere, nu putem decât să aducem laude stimabilei d-ne Regina Dragomir pentru frumosul zel ce a arătat întru spriginirea unei „Reuniuni” cu nobilă menire în mijlocul nostru.

În același timp avem măgulitoarea speranță, că doamnele și domnișoarele române din alte părți, din orașe și din sate, din întreg comitatul, își vor ținea de mândrie a lor, a se arăta nu mai puțin înțelegetoare și însușite pentru acest lucru, și că în curând vom avea prilegiu să scoatem la iveală o frumoasă întrecere întru a câștiga membre și ajutoare pe seama numitei „Reuniuni”.

Dorim să nu ne înșelăm în speranța noastră aceasta!

Un răspuns.

Un neguțător român din Petroșeni, trimite redactorului răspunzător al foii noastre următoarea scrisoare:

Petroșeni, 20 Martie 1897.

On. Dle Redactor,

Cu respect vă rog să aveți bunătate a-mi da o îndrumare în următoarea cauză:

Înainte cu 20 de ani a venit aici în Petroșeni mama-mea, și a purtat nițel negoț; la 1894 răposând, am venit eu în locul ei și țin prăvălie proprie. Săptămâna trecută mi-am pus la prăvălie o firmă (tablă) cu numele meu, cu toate că e scrisă cam rău („Moldovan Ioann” în loc de Ioan Moldovian). Joi seara trecând pe aici un scriitor dela pretură, îmi zice: „Nu ești ertat firma ala rumunești, numa ungurește!”

Cu toate că știu că nu sunt dator să o scriu ungurește, cer și părerea d-voastră, că ce să fac cu firma? Sunt silit să o împotcoloz sau nu, și să ascult de „Nu ești ertat” ori nu?

Ioan Moldovian,
neguțător.

Răspunsul nostru e scurt: Provocarea scolarului scutitoră de la pictura e o scofală proastă, crezând că d-ta ești un fricos ce o să tremuri îndată și o să-ți ungurisezi numele!

Drept să-ți ceară schimbarea, nu are deloc!

Cel mai cuminte lucru e, să-ți înaintezi la tribunal rugare pentru împotcolozarea firmei, unde îți vei scrie numele de tot corect, Ioan Moldovian ori Moldovan cum va fi în matricula botezaților, și atunci tot așa ai să-ți faci și tabla de firmă, în care apoi nu e iertat să mai fie schimbată nici o literă, ori de scrii la Ungur, ori la Neamț ori la Englez! Subscrierea trebuie să fie

totdeauna întocmai precum ai împotcolozat-o.

Tribunalul nu-ți face nici o greutate. Ia rugarea la cunoștință și d-ta ai pace.

Treburi bisericesti.

— Tractul protopresbiteral gr.-or. al Orăștiei —

(Urmare).

Numărul parochilor.

În timpul de față sunt în funcțiune 26 parochi, un administrator parochial și 3 capelani. Cu totul dar' 30 persoane fungente în clerul tractual, pe când 3 parochii sunt vacante: Gelmar, Bucium și Dencul-mic, dintre cari Buciumul se va întregi în anul acesta pe cale extraordinară, prin candidatul ales Ioan Olariu, acum cleric în Sibiu.

Invățământul.

Invățământul în școalele populare din tract este încredințat alor 25 puteri didactice, bine pregătite și în parte și definitiv așezate. Soartea învățătorilor s'a mai îmbunătățit încâtva prin sistemizarea salariilor, dar' cu toate acestea și în acest tract avem mult de luptat cu prejudițiile (nărvirile, deprinderile) rele ale poporului, cu încassarea neregulată a și chiar și cu zidirile de școală, încă necorespunzătoare. Mai e aici mult, foarte mult de făcut!

Din lipsa de învățători calificați, s'au susținut și instituit, cu încuviințarea autorității superioare, pe lângă cei 25 învățători calificați, și 10 fără calificare prescrisă, și anume în Acmar, Dencul-mare, Dencul-mic, Tămășasa, Pișchinți, Serecseu, Ludești, Măgura, Gelmariu, Mărtinești.

'Mi-am dat multă silință ca să câștig puteri bune și să sporesc numărul învățătorilor definitivi și calificați, cu aceasta însă am isbitit numai în Căstău, Vinerea, Romos, Binținț, ear' celelalte vacanțe au rămas cu învățători provisori, deși unii deplin calificați.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Târziu toamna...

Vântul suflă tare
Cerule e noros,
Frunza de pe ramuri
Cade, slabă, jos.

Tristă se desparte,
Și cu-adânci suspine
Zice-adio crengii
Ce goală rămâne.

Albi, ușori prin aer
Fulgii schinteează
Pogorînd spre dînsa
De-o înmormentează;

Ear' crengile în vânturi
Sună vuet mare
Pentru mișcătoarea
Lor înmormentare...

(Câmpul Pâinii).

Minerva.

Luna plină

de Guy de Maupassant.

Își merita numele războinic, abatele de Marignan. Era un popă înalt și uscățiv, fanatic, exaltat, dar' cinstit. Toate credințele lui erau statornice; nici-odată nu stătea la îndoială. Își închipuia sincer că cunoaște pe Dumnezeu, că-i pătrunde voința și gândul.

Când se plimba cu pași mari în alea căsuței sale țărănești, câte-odată se ridica o întrebare în sufletul lui: «De ce a făcut Dumnezeu asta?» Și cerceta cu stăruință, punându-se în gând în locul lui D-zeu; și mai totdeauna găsea răspuns. Nu era el omul care, într'un avânt de umilință evlavioasă, se fi șoptit vr'odată: «Doamne, nepătrunse sunt căile tale!» Dimpotrivă, dînsul se gândea: «Sunt slujitorul Domnului, trebuie să știu motivele faptelor lui, și să le ghicesc dacă nu le știu.»

În natură toate îi păreau create cu o logică absolută și admirabilă. La fiecare »pentru ce« răspundea câte un »pentru-că«. Dumnezeu a făcut zorile ca să înveselească deșteptarea, zilele ca să coacă holdele, ploile ca să le ude, serile ca să ne pregătească la somn și nopțile întunecoase ca să dormim.

Cele patru timpuri ale anului răspundeau foarte bine la toate nevoile agriculturii; și preotului nici-odată nu 'i-ar fi venit în gând că firea n'are intenții și că dimpotrivă, toate câte trăesc s'au supus neînduplecatelor necesități ale vremurilor, climatei și materiei.

Dar' pe femeie o ura, o ura fără voce, o desprețuire instinctiv. Adesea repeta cuvântul lui Christos: »Femeie, ce legătură e între noi?» și adăoga: »S'ar părea că însuși D-zeu e nemulțumit de făptura asta«. Pertru dînsul, femeia era ispititoare care vrăjise pe cel dintâi bărbat și care-și continua opera blăstemată, fințată slabă, primejdioasă, care te turbură într'un chip neprețuit. Și mai mult încă decât trupului ei de pierzare, ura — sufletul ei iubitor.

Adesea se simțise îmbrățișat de dragostea femeii și, deși se știa năvălind, îl înfuria nevoia asta de a iubi care vibrează totdeauna într'însa.

După părerea lui, D-zeu crease femeia numai ca să fie bărbatului ispită și încercare. Trebuie să te apropii de dînsa numai cu infinite precauțiuni și cu teamă de vr'odată. În adevăr femeia, cu brațele întinse și cu buzele deschise spre bărbat, par'că e o adevărată cursă.

Popa Marignan era mai indulgent numai cu maicele pe cari jurământul le-a făcut puțin primejdioase; dar' și cu ele se purta încruntat, fiindcă în adâncul inimii lor încătușate, umile, simția vie încă, vecinica dragoste care venia și spre el, măcar că era preot.

O simțea în privirile lor mai umede de evlavie de cât ale călugărilor, în extazul lor, în aventurile lor de dragoste cătră Crist cari îl indignau, fiindcă e dragoste de femeie, trupească; o simțea în chiar supunerea lor, în blândețea glasului lor, în ochii lor plecați, în

lacrimile lor resemnate când le dojenia cu asprime.

Și, când eșia pe poarta mănăstirii de maice, scuturarea anterioară și pleca cu pași mari ca-șicum ar fi fugit de primejdie.

Abatele Marignan avea o nepoată, care trăia cu mamă-sa într'o căsuță din apropiere. Popa încăpăținat stăruia s'o facă soră de caritate.

Era nostimă, ușuratecă și glumeață. Când popa îi ținea predici, dînsa rîdea și când se supăra pe dînsa, îl îmbrățișa, strîngându-l cu foc la sin, pe când el căuta fără voce să se smulgă din această îmbrățișare, care-l făcea totuși să guste o bucurie dulce, trezind în adâncul inimii lui senzația de paternitate ce doarme în fiecare bărbat.

Adesea mergînd lângă dînsa pe cărările câmpului, îi vorbea de D-zeu, de D-zeul lui. Ea nu prea îl asculta: ea privia cerul, ierburile, florile și în ochii-i se vedea cât e de fericită că trăește. Câte-odată se repezia să prindă vre-o sburătoare și când o aducea preotului, striga cu entuziasm: »ci privește, unchiule, ce drăguță e, îmi vine s'o sărut«. Și pornirea asta de a săruta gândacii și fluturii, neliniștia, irita, revolta pe preot, care și într'însa vedea dragostea ce încolțește mereu în inima femeii și nu se poate desrădăcina dintr'însa.

Într'o zi nevasta dascălului, care îngrija de gospodăria abatelui Marignan, îi spuse pe înconjuratele că nepoată-sa are ibovnic.

Răul îl aflu eu în aceea, că nu e sucreștință, nu avem tineri cari se se pregătescă pentru cariera învățătorescă și chiar în acest tract e lipsa mai simțită, căci prea e mare numărul învățătorilor înstituiți — provisor.

Edificiile școlare.

Privitor la edificiile de școală, sunt în plăcuta poziție a v. vestii, că în anii 1895—6 s'au făcut unele îmbunătățiri, și anume s'a edificat și adaptat școala din *Romoșel*, s'a edificat asilul pentru copii în *Orăștie*, s'a cumpărat și adaptat școala din *Orăștioara-de-jos*, s'a cumpărat și adaptat o casă pentru școală în *Simeria*, s'a înaintat un plan pentru adaptarea școlii din *Turdaș*, care în scopul acesta a și primit un ajutor de 100 fl. din fundațiunea tericului Șaguna, precum a primit și școala din *Romoșel* din aceeași fundațiune 200 fl., ear' pentru ajutoare noue sunt înaintate cele din *Orăștioara-de-jos* și din *Romos*.

Tot în decursul anului s'a aprobat planul pentru zidirea unei școlii în *Pișchinț*, ba s'a dat și lucrarea în întreprindere măiestrului N. Părău de aici, și și contractul de lucru e aprobat, dar' *poporeniu*, puși la cale știe *D-zeu de cine*, nu vor să zidească școală pe locul bisericii lângă biserică, ci vor cu ori-ce preț să o zidească pe un loc comunal, unde noi nu ne putem da învoirea până-ce locul nu e scris în cartea funduară pe numele bisericii. Ca să se poată face acestea, e de lipsă bunăvoința organelor administrative și hărnicia organelor din parohie. Amândurora însă se pare că le lipsesc, și așa nu vom avea în curând școală în *Pișchinț*, cu toate că planul e aprobat și lucrările pregătitoare sunt în ordine. S'au luat dispozițiuni și în *Orăștioara-de-sus* ca să se adapteze școala în mod corespunzător.

Dar' ca să se facă acestea toate, e neapărat ca tractul să-și aibă pe conducătorul seu aici. (Va urma).

Cearța pentru Creta.

22 Martie. Foile oficiale ale tuturor Puterilor au publicat hotărârea de blocare (inchidere) a porturilor Cretei. Duminecă la 8 dimineața s'a și început blocarea: 110 corăbii de războiu europene încungiură insula, și mai ales corăbii de prima clasă. Ținuta lor astfel e foarte pacinică. Deodată cu blocarea însă, admiralii au decretat și încetarea puterii turcești asupra insulei!

Până acum la hotarele Greciei, Turcii au 80.000 de soldați, Grecii 25.000.

Se vestește că *intâia încăierare a și avut loc!* În luptă Grecii au pierdut 73 de oameni, Turcii 45.

Din Londra se vestește, că cercurile diplomatice privesc cu multă temere la viitor.

23 Martie. Din Canea se telegrafează, că blocarea Cretei a fost publicată peste tot

locul. Cei de pe insulă pot acum face ce vreau între sine, dar' ajutor nu mai pot primi nici Grecii nici Turcii. Colonelul Vassos, comandantul armatei grecești pe Creta, dacă nu va fi rechemat acasă, în curând o să înceapă a simți lipsa hranei pentru trupele sale.

În sinul sudaic a sosit o corabie cu 600 soldați francezi.

24 Martie. Din pricina unei furtuni grozave, trupele franceze numai mâne vor putea fi trecute pe uscat (pe insulă).

Grecia a înbiat Turciei, ca pentru a pune capăt ori-cărei certe și unui războiu ce se costă pe amândouă țările prea mult, *să-i vândă pe bani Creta*, că i-o plătește în 24 de ore, numai să ajungă odată la capăt cu o pricină ce acum de sute de ani le neliniștește pe amândouă.

Puterile s'au pus acum pe alte »sfaturi«. Cum ar putea oare împedea izbucnirea războiului între cele două țări?

În aceeași vreme în lăuntru insulei, vărșarea de sânge nu încetează. Unde numai se întâlnește cetele creștine cu cele turcești, se încaieră și se măcelăresc în chipul cel mai crud!

25 Martie. Până acum 51 de trenuri cu soldați Turci au ajuns Soloniki. Sunt acolo adunate deja 62 batalioane de redifi.

Cum Creta e încungiurată și colonelul grec Vassos nu mai poate avea legătură su Grecia, el trimite acum știri acasă, și primește de acasă îndrumări, prin *posta de porumbei*. De Duminecă începând, zi de zi zboară porumbi învățați la asta, din Creta spre Grecia cu mici scrisori.

26 Martie. Ambasadorul rusesc Onu a predat reginei grecești Olga o scrisoare a Țarului, cu care e rudă de-aproape, și în scrisoare erau 50.000 rubele ca ajutor pentru creștinii refugiați din Creta și pe care Grecia îi hrănește. Se spune că în scrisoare ar sta, că Regele Greciei și Grecia să nu aibă teamă că li-se va întâmpla vre-un rău.

„Crișana“.

Din Zarană, 23 Martie 1897.

Domnule Redactor,

stăruiele noastre de credit și economii „*Crișana*“ din Brad cuprinde un loc de frunte. Din raportul ce las să urmeze despre adunarea sa generală dela 21 l. c. se va vedea aceasta pe deplin.

Membrii s'au adunat în număr frumos, rămânând din 452 părți fundamentale abia vre-o 50 nerepresentate. În vorbirea sa de deschidere, președintele accentuează încrederea, ce în interval atât de scurt societatea și-a asigurat-o publicului, progresul sigur și repede în toate ramurile lucrării sale, și sporierea îmbucurătoare a averii sale. Se procedează apoi la dezbaterile singuraticelor obiecte dela ordinea zilei.

Din bilanțul pe anul 1896 (și 6-lea an de gestiune) se vede că capitalul social a fost 22.600 fl., fondul de rezervă 10.253 fl 13 cr., depunerile spre fructificare 153.974 fl. 16 cr.

O fugitivă asemănare cu anii de mai înainte ne va arăta progresul repede al acestei societăți. Așa:

	la finea 1894	anul 1895	anul 1896
Depunerile	fl. 71.424.32	104.513.58	153.974.16
Fond. de res. fl.	3639.04	6284.12	10.253.13
Profitul	fl. 4780.12	7502.28	9398.76
Mișc. cassei	fl. 190.699.79	236.114.67	374.122.66

Din raportul consiliului administrativ și al comitetului de supraveghere s'a văzut că toate lucrările societății au decurs în ordine. Amândouă rapoartele au fost aprobate și primite dimpreună cu toate propunerile direcțiunii.

Împărțirea profitului curat s'a făcut în următorul chip:

1. Fondului de rezervă, interesele de 8% 820 fl. 25 cr.
2. Fondului de rezervă cuota statutară 10%: 857 fl. 85.
3. Membriilor interese și dividendă după părțile fundamentale, 6 fl. după o parte de 50 fl.: 2600 fl.
4. Remunerațiuni (tantieme) 841 fl. 89 cr.

Spre scopuri de binefacere peste tot 1210 fl. și anume:

- a) Gimnaziului român gr-or. din Brad 500 fl.
- b) Bisericei gr-or. din Brad pentru școală 200 fl.
- c) Fondului protopresbiteratului Zarană 300 fl.
- d) Ajutoare elevilor săraci și buni dela gimnaziul român din Brad 100 fl.
- e) Pentru recuzite pe seama școalelor lipsite din protopresbiteratul Zarană 50 fl.
- f) Să pune la dispoziția direcțiunii pentru scopuri filantropice, unde va afla de lipsă, suma de 60 fl.

6. Dotațiune extraordinară fondului de rezervă 3068 fl. 77 cr.

Fondul de rezervă în modul acesta a crescut la 15.000 fl.

Prețul unei părți fundamentale pentru membrii, ce vor intra în 1897 s'a statorit cu 80 fl. (50 fl. valoarea nominală și 30 fl. participarea la fondul de rezervă).

Cum vedem pentru scopuri de binefacere s'a dat 12.87% din venitul curat și tot cam același procent și în a. trecut 1895.

Aceste cifre vorbesc destul de lămurit. Puține bănci române sunt cari, cu un capital social așa modest, în vreme atât de scurtă, să-și câștige atâta încredere și să realizeze așa un procent așa mare pentru scopuri de binefacere.

La tot cazul meritul principal e al administrației conștiențioase a Societății.

Oficialii, membrii consiliului administrativ și ai comisiunii de supraveghere s'au reales tot cei din periodul trecut.

Adunarea decurge în perfectă armonie, dacă cela, »care n' ori-ce parte-a lumii, el a fost tot neimpăcat« nu venia să-și mai verse din focul, ce-l arde, de când n'a mai fost ales oficial, împroșcând pe toți. Pretext a aflat la remunerațiuni, cari după el ar fi »prea mari«. Cum adecă întreaga tantiemă de 841 fl. dintr'un venit aproape 10.000 fl. pentru toți funcționarii: 6 oficiali (a căror salarii au fost câte 100 fl., 200 fl. și directorul 500 fl.), 11 membri ai consiliului și 3 membri ai comisiunii de supraveghere, să fie prea mult?

Și o îndocală, o neliniște nelămurită îl năpădia; simția cum se naște într'insul una din acele întrebări, pe cari și-le puneă câte-odată.

De ce făcuse D-zeu asta? Deoarece-ce noaptea e menită somnului, odichnei, uitării, de ce D-zeu a făcut-o mai fermecătoare ca ziua, mai dulce de cât zorile și de cât seara, și de ce e luna mai poetică de cât soarele și atât de discretă, că par'că e menită a lumina niște lucruri prea delicate și tainice pentru lumina mare a zilei; de ce vine luna să facă întunerecul atât de străveziu?

De ce cea mai măiastră dintre paserile cântătoare nu se odichnește și ea ca și celălalte, ci cântă în umbra misterioasă?

La ce acest vâl diafan aruncat asupra lumii?

De ce se 'nfiară inima, de ce sufletul e mișcat, de ce lăncezește trupul?

La ce această desfășurare de farmece pe care oamenii nu o văd, deoarece-ce sunt culcați? Pentru cine această privește sublimă, acest belșug de poezie căzută din cer pe pământ?

Dar' în vale la marginea livezei, sub bolta arborilor muiați în brumă sclipitoare, se iviră două umbre mergând alături.

Bărbatul era mai înalt și-și ținea prietena cuprinsă pe după gât, ear' din când în când, o săruta pe frunte. Ei însuflețiră peisagiul mort, care-i împrejmua ca un pervaz dumnezeesc făcut anume pentru dînșii. Păreau amândoi o singură ființă, ființa căreia li era menită noaptea asta liniștită și tăcută; și veniau spre

Nu știu cum, că nu l'a spriginit nici chiar so-cru-său... Cruntă ironie! Om bogat de »nu schimbă cu nime« să n'aibă, de teama sărăciei, de loc, tăria convingerilor (?) proprii (?) pe care să le arate în consiliu, ce să clătina rău sub el?

Mai era unul, care se părea a consimți cu »vorbitorul«, dar' neștiind ce să zică, brodia numai de »turnul lui Eifel.«

Am avea noi aici mai mare liniște, dacă am fi mai energici și dacă cei puși în frunte n'ar fi de o atât de extremă indulgență.

E nobilă calitate indulgența, dar' față cu oameni, cari au trecut de mult hotarele ome-niei, în afaceri publice »indulgența« și »considerațiunile«, sunt adese de dat la o parte.

De încheiere, d-le redactor, țin să comunic, că pentru »Zarandeană«, ce se va înființa în Băița încă se arată interes îmbucurător. Abia sau pornit listele de subscriere și aproape pentru 150 acțiuni s'au făcut subscrierile! Sunt multe cuvintele, pentru cari »Zarandeană« trebuie spriginită.

Un membru.

În chestie personală.

Mă văd silit a reveni azi asupra unei chestii, care pentru cetitorii »Revistei« e altfel demult lămurită intrucât mă privește pe mine. E vorba de fondul pentru monumentul lui *Avram Iancu*. Se știe istoria lui: Pornindu-se colecta, comitetul național, în o ședință prezidată de dl Dr. I. Rațiu, în Martie 1894, a luat cauza sub patronajul seu, și a pus pe dl T. Liviu Albini de administrator al fondului, ca din partea sa, a comitetului. Până în Decembrie a aceluiași an se adunaseră deja peste 2000 fl. La începutul lui Decembrie, dl Albini avea să intre în temniță pe 2 luni. M'a lăsat pe mine administrator nominal al fondului. Pe când a ieșit din temniță se svonia deja, că ministrul are de gând să confişte fondul. Svonul s'a adeverit nu peste mult. Citat la poliție dl Albini a spus că d-sa dela intrarea în prisoare, nu mai are în seamă fondul, ci eu. Primăria însă, așa având instrucții mai »înalte«, a respins încercarea dlui Albini de a se scoate de sub răspundere. A zis că eu am fost numai substitutul dînsului pe timpul cât a fost închis, dar' după liberare e de nou răspunzător, și — ne-a pedepsit pe amândoi, pe el cu 5, pe mine cu 3 zile închisoare pentru colectare, și și fondul să-l predăm în 15 zile! Am făcut amândoi recurs la ministrul. Într'aceia însă eu am părăsit Sibiuul. La plecare, trebuind chiar să mai dau unele informații dlui primar în această cauză, i-am dat, și am declarat totodată că de aci încolo, dela mijlocul lui Octombrie n. 1895, fondul rămâne ear' în administrarea dlui Albini singur, cu toate documentele lui, după-ce eu nu voiu mai locui în Sibiu.

A trecut vreme la mijloc. Peste acuși un an ministrul s'a gândit că totuși ar fi prea nerușinat să confişte acei bani, și a nimicit sentința primarului din Sibiu. Fondul a fost mântuit de confişcare și noi scoși de sub pedeapsa de închisoare pentru-că l'am adunat.

Cum am primit la Orăștie, în Septembrie anul trecut, hotărârea ministrului, eu, fără nici

preot ca un răspuns viu, răspunsul pe care Dumnezeu îl trimetea întrebărilor lui.

Popa stătut locului; inima-i bătea turburată; i-se părea că vede ceva biblic, dragostea lui Booz cu Ruth de pildă, săvârșirea unei voinți a Domnului în unul din acele mari decoruri de care vorbesc cărțile sfinte. În capul lui începură să răsună viersurile Cântăreii Cântărilor, strigătele de patimă, chemările trupurilor, toată poezia caldă a acestui poem arzător de dragoste.

Și se gândi: »D-zeu a făcut poate nopțile acestea senine pentru a idealiza dragostea omenească.«

Se dedea înapoi dinaintea acestei părechi îmbrățișate care venia spre el. Era nepoată-sa, cu toate acestea; dar' acum se întreba dacă nu avea să înfrângă voia Domnului. Nu îngăduie oare D-zeu însuși dragostea, de vreme-ce vedem că o împrejmuește cu așa strălucire?

Și popa fugi zăpăcit, aproape rușinat, ca-și-când ar fi pătruns într'un templu în care n'avea dreptul să intre. (Trad. de »F. V.«)

Un băiat aduce, după examen tatălui seu un testimoniu plin de secunde.

— Cum ai cutezat să vii macar în fața mea cu un atestat atât de rău? să răsfește cătră el tatăl necăjit.

— Ei bine tată, știi că mi-ai făgăduit de fie-care eminență un florin, și eu în vremile astea rele de câștig, am vrut să te cruț de cheltială..

Dînsul fu grozav de mișcat și rămase înăbușit, plin cu săpun pe obraz, căci tocmai se rădea.

Când fu ear' în stare să cugete și să vorbească, strigă: »Nu poate fi adevărat, miști, Melaniol!«

Dar' țeranca își puse mâna pe inimă: »Osândi-m'ar D-zeu dacă spun minciună, părinte. Iți spun că se întâlneste cu dînsul în toate seriile îndată-ce sora Sfinției-Tale s'a culcat. Se întâlnesc lângă riu. N'ai de cât să mergi să-i vezi pe la vr'o zece, unsprezece ore.

Popa nu-și mai scărpină bărbia, și începuse să umble repede de colo până colo, cum făcea totdeauna în orele de meditare gravă. Când se puse ear' să se rază, se tăia de trei ori dela nas până la ureche.

Toată ziua rămase mut, ferbând de mânie și de indignare. Pe lângă că era furios ca preot față cu dragostea nelvinsă, mai era întăritat și ca tată moral, ca tutor, ca duhovnic, înșelat, tras pe sfoară de o copilă: revolta egoistă a părinților cărora fata le spune că și-a ales bărbat fără dînșii și împotriva voinței lor.

După-ce prânzi, se încercă să cetească puțin, dar' nu putu; și asta îl infuriă și mai tare. Când ciasornițul bătut zece, își luă bățul, un baston strașnic de stejar, de care se servia totdeauna noaptea, când trebuia să meargă la vre-un bolnav, și se uită zimbind la măciuca enormă pe care o învîrtia morișcă în mâna lui vênjoasă de țeran. Apoi deodată se sculă și, scărșnind din dinți, dădu

cu bastonul într'un scaun, a cărui spetează căzu țândări de pământ.

Deschise ușa și ieși; dar' se oprî în prag uimit de o splendoare de lună plină, cum rar se vede.

Și deoarece-ce era înzestrat cu un suflet exaltat cum trebuie să fi avut părinții bisericicii, acești poeți visători, se simți deodată distras, mișcat de frumseța măreață și senină a nopții palide.

Începu să respire lung, bînd aerul cum beau bețivii vinul, și pășia încet, încântat, uimit, uitând aproape pe nepoată-sa.

Îndată-ce ajunse pe câmp, se oprî ca să privească tot șesul scaldat de lumina desmerdătoare, înecat în farmecul duos al nopții senine. Broaștele svîrliau din clipă în clipă în spațiu nota lor scurtă și metalică, ear' în depărtare niște privighetori își resfirau cântecul care te face să visezi fără gânduri, musica ușoară și vibratoare menită sărutărilor sub vraja lunii pline.

Popa pornî ear' cu inima strînsă fără să știe de ce. Se simția slăbit, istovit fără de veste; îi venia să șază, să rămăe locului, să privească, să admire pe D-zeu în făptura lui.

În vale de-alungul cotiturilor rîulețului șerpuia un lung șir de plopi. Un abur alb pe care îl argintau razele lunii, atrna în jurul și deasupra colinelor, învîluia tot cursul cotic al apei cu un fel de vată ușoară și străvezie.

Preotul se oprî încă odată pătruns până în adâncul sufletului de o emoție nestăpănită și care tot creștea.

o băneală, am dat cu bucurie știrea și publicului mare, că — fondul e măntuit!

Au luat foile noastre toate știri despre ea. Au pus însă în același timp și întrebarea, că acum, măntuit fiind, unde e fondul? Ce-i ce-l au și l-au avut, să de acum samă mai departe despre el. Cerere absolut legitimă.

Din parte-mi eu am publicat îndată în „Revista Orăștiei“ nrul 36—1896, „O lămurire“, spunând că în fața umbrelor de suspiciune ce pare a le avea întrebătoarea „Tribună“,

„... dau din parte-mi lămurirea, că eu la plecarea din Sibiu, în Octomvrie anul trecut, am lăsat ear în seamă dlui T. Liviu Albini întreg fondul cu toate documentele aparținătoare lui. În acest înțeles am făcut declarație și la primăria din Sibiu, înștiințându-l despre depărtarea mea.“

Di Liviu Albini singur putea da lămuriri mai deaproape. D-sa însă a întârziat a face aceasta. Peste vre-o 6 luni, „Telegraful Român“ și după el „Tribuna“, pun de nou întrebarea, cel dintâiu așa ocazionaliter, a doua ca un echo trezit de glasul celui dintâi. „Tribuna“ însă, făcând un reasumat al chestiei, între altele amintește, în numărul seu 31—1897, despre lămurirea mea, și zice:

„... meritul răspunsului dat de dl Moța e declarația că la plecarea d-sale din Sibiu (Oct. 1895) a lăsat earăși în seamă dlui Albini întreg fondul cu toate documentele aparținătoare lui. În acest înțeles d-sa a făcut declarație și la primăria din Sibiu...“

Și în acest înțeles tractează chestia mai departe, scoțându-mă, cu tot dreptul, pe mine de sub răspundere. Ear' eu, văzând că „Tribuna“, privitor la mine, nu pune rău chestia, nu mă acuză de loc, la această nouă sulevare a chestiei, n'am aflat de lipsă să mă revin cu vre-o lămurire.

„Vulturul“ ce apare în Oradea-mare, perzând însă din vedere și lămurirea publicată de mine la timpul seu, și cele scrise de „Tribuna“, — în săptămânile din urmă (nrii 7 și 8) mă ataca greu, prezentându-mă și pe mine în colorii foarte urâte, ca pe unul ce aș fi părtaș la „măncarea“ fondului. Prin o scrisoare i-am amintit dlui redactor cum stau eu în această cauză, și recunoscându-și greșala, în numărul seu 10, „Vulturul“ scrie, între altele:

„... Imediat după primirea acestei epistole, am cerut informații telegrafice dela o persoană de mare greutate din Sibiu, care cunoaște bine această afacere, și care ne-a răspuns tot prin firul telegrafic următoarele: „Ați comis o mare nedreptate față de Moța. Bani sunt a să căuta numai la cea din Cut!“ Așadar după astfel de informații suntem nevoiți a ne cere scuzele dlui Moța pentru grava acuză ce i-am făcut pe nedreptul.“

Așa stă afacerea aceasta privitor la mine. Că incolo e ceva întemeiat ori nu e, în întreaga vobura ridicată asupra capului dlui Albini, nu știu. Ne-mai stând cu dinsul în nici o legătură, nu pot avea pentru el nici un cuvânt de scuză, dari tot așa nici vre-unul de acuză.

Și acum — de ce a fost lipsă să le mai spun acestea, cetitorii „Revistei Orăștiei“ având deja cunoștință de ele? Eată de ce:

„Kolozsvár“ din Cluj, publică în numărul seu 60 de éstan un articol de scandal, scris, așa da rămas, de renegatul Moldovan Gergely, în care cu o răutate de om cu fiere neagră pentru poporul român, făcând „durere“ pentru onoarea lui, ce i-o pătează anumiți „conducători“, și luând el ca lucru sigur că fondul n'ar mai fi existând, că l'ar fi risipit administratorii lui, și în speranța diavolească, că prin asta ar putea produce un scandal mare între Români, — cere intervenirea procurorului în cauză! Să porneasă cercetare contra administratorilor bănuși, T. L. Albini și „Motsok“ János!

Ear' foaia locală „Szászváros“, reproduce în numărul seu de Sâmbătă trecută, cu o vedită bucurie, articolul infam al lui „Kolozsvár“, introducându-l cu următoarele cuvinte:

„Reproducem și noi publicația fără nici o observare, după-ce vor fi de sigur și în orașul nostru și în comitat mai puțin pe cari îi interesează dezvoltarea afacerii...“

Și din cele reproduse apoi, reese, cum am zis, că fondul e „tocat“ de câtră administratorii sei Albini Liviu și „Motsok“ János.

„Szászváros“ declarase în chiar „programul“ seu, că vrea să trăească bine cu „colega“ sa „Revista Orăștiei“. Văzând subscrisă această declarație (și încă în „program!“) de dl Simon Ferenc, om serios și director al unui gimnasiu public, ori-cine s'ar fi simțit în drept să creadă că așa va și fi, și că dacă și „Revista“ va fi pe pace, pace are să domnească între ele, că doar' încap foarte bine una de alta în Orăștie!

Di Simon Ferenc însă puțin s'a ținut de cuvântul dat. Dinsul știe că subscrisul lucrez și eu la „Revista Orăștiei“ și că acel „Motsok“ contra căruia „Kolozsvár“ strigă după procuror, sânt eu, colaboratorul dela „colega“ sa din loc. S'a grăbit deci a-și arăta simțământul de „colegă“ reproducând iute din „Kolozsvár“ notița scandalosă, evident cu gândul că prin asta mă compromite pe mine și prin mine și foaia la care lucrez!

Din cele arătate mai sus însă, va putea vedea, că era mai bine să nu-și arate și în public reuțacioasa d-sale bucurie, și să nu se mestece în chestii despre care nu are idee cum stau. Ori nu putem aștepta dela d-sa să știe ce s'a scris în foile românești? Are oare-care aparență de dreptate întrebarea asta, și nici nu i-aș lua în nume de rău, când în chestii politice ori sociale scrie fără cunoștință de cauză, dar' când e chestie de onoare, eu nu mai admit întrebarea, atunci pretind să știe cum stă chestia, înainte de a se băga cu cuțitul într'însa! Să fi ținut samă de ce-a scris macar „colega“ sa de aici, și a unci nu putea comite „greșala“ asta, care i-a descoperit și inima ce o are față de noi dela „colega“.

Di Simon Ferenc, om bătrân dar' redactor tinăr, foarte tinăr, să nu se prea iee după cei dela „Kolozsvár“ și alte reptile budgetivore, mai ales când ei scriu despre Români, căci aceia sânt șireți, meschini, veninoși, și ei înșiși nu cred în cele-ce le scriu, ci scriu numai ca să hrănească tot mai mult fanatismul și ura față de tot ce e românesc, ca nu cumva să poată incolți în vre-o inimă maghiară vre-un simțământ mai bun față de acest neam. Prin urmare ei toate le fac în urmărirea unui scop politic, și așa au făcut și în cazul de față. Cu atât mai puțin dar' avea drept dl Simon să reproducă productul reneștatului dela „Kolozsvár“ în foaia sa nepolitică.

Dacă dl Simon e om de omenie, va recitifica (pentru cei 31 de abonați căți îi primesc foaia prin postă) cele scrise în necunoștință de cauză despre o chestie de onoare, gingașă ca aceasta.

Ioan Moța.

„Hondoleana“.

Banpotoc, 24 Martie 1897.

În 14 Martie a. c. s'a ținut I-a adunare generală a „Hondolei“, scopul de participare și credit în Hondol.

De față 90 membri, reprezentând 406 părți fundamentale.

Din raportul direcțiunii s'a văzut că circulațiunea cassei a fost în anul trecut 26.110 coroane, ear' venitul curat 3262,58 coroane, din care s'au votat 6% ca interese după părțile fundamentale, 10% fondului de rezervă, și remunerațiune la 4 funcționari, fiecăruia câte 300 coroane. Marce de prezență 172 coroane și pentru scopuri de binefacere 50 coroane. S'a ales un membru în direcțiune în persoana lui George Guga, paroch în Șoimușul-murășan, în locul dlui Lazar Perian, care a abzis.

S'a ales comitetul de supraveghiere în persoanele: A. Vlad, I. Moța, I. Pris, ordinari. Iosif Bogdan și Ioan Lucașel sup'lenți. Tineră însoțire a început cu un capital foarte modest, dar' prin manipulațiunea bună a câștigat tot mai mult încrederea publicului. Astăzi ea este pusă pe o basă, pe care progresaază mereu. Directorul Petru Mihul nu crușă osteneală pentru înaintarea instituțiunii lor. V.

Un aventurier îndrășneț.

Intre dragonerii din garnisoana orașului Oldenburg se află un suboficer, care deși încă tinăr, a trăit o vieață, ce povestită e o schiță de un roman întreg!

De măiestrie croitor, tinărul ajuns calfă, i-s'a urit de cusut și s'a înștiințat la miliție, la călăreți. În scurtă vreme el a dus-o aci așa de departe, că învățase a călări de minune, încât un director dela un circ l'a imbiat să primească să vie la el, pe plată bună, ca călăreț de circ, văzând în el aplicare și dibăcie mare în arta călăritului.

Dar' el avea încă să slujască mult la miliție. De dus s'ar fi dus. Ce să facă? Și-a ajutat simplu de tot: a fugit dela regiment!

A mers de-adreptul în Hamburg, unde a intrat de călăreț la circ. Purta nume italian, și ajunse a fi foarte renumit.

I-s'a urit însă și de comedie, și s'a întors la — croitoria sa.

Firea lui neastempărată însă, nu-l lăsa să stea mult lângă masa de cusut: s'a dus și a intrat ca matroz la o corabie pe mare.

Mai târziu s'a întors încă odată la — miliție. S'a înștiințat sub nume fals tot la dragonerii din Oldenburg. Intr'un rind a isbucnit într'însul toată patima de călăreț de odi-

nioară, la miliție și la circ, și pe un cal sălbatec a început să facă cele mai cutate și primejdioase figuri, înaintea trupe și a oficerilor, cari îl priviau uimiți! De-aci încolo toți îi ziceau „jockey“.

Și n'ar fi aflat nimeni cine e și mai ales nu că el e doar' desertorul din acest regiment, dacă odată nu s'ar fi pus el să spună unui prieten taina sa. Prietenul a spus taina, bagseama tocmai fiindcă era „taină“, unui altul, și așa s'a descoperit lucrul, că cine adevă e curajosul jockey. Urmarea a fost, că omul a fost dus înaintea — tribunalului militar, spre a-l pedepsi pentru părăsirea trupe și a steagului ei!

Tribunalul însă ținând în vedere purtarea lui nepătată de până aci, și reintoarcerea lui, l'a lăsat nepedepsit.

NOUȚĂȚI

O nenorocire înfiorătoare, a avut loc Sâmbăta trecută pe la amiază în casa țeranului Stoianu din Pricaz. Fetei lor Maria, de 7 ani, voind să aprinză focul (foarte probabil cu petrolu) i s'au aprins hainele și cu o repeziune mare flăcările s'au întins pe întreagă jumătatea dreaptă a trupului. Mamă-sa voind să stingă focul de pe ea, a luat și ea foc; bărbatul a alergat într'ajutor, și cu mare greutate scoțându-le în curte a putut rupe vestmintele de pe ele și le-a stins. Pe când însă a isbutit a le stinge fata era așa de rău arsă, că nu mai știa de sine: mâinile, picioarele, coastele de-a dreapta, și jumătatea față, îi arseaseră de tot; femeea și ea foarte greu, ear' bărbatul, stingându-le pe ele, și-a ars mâinile amândouă, cât i s'au umflat foarte tare. S'a trimis îndată după ajutor medical la Orăștie. Di Dr. Romul Dobo, chemat, a grăbit la locul nenorocirii și le-a dat ajutorul ce s'a putut. Mama a putut fi măntuită, bărbatul încă să va face bine, fata însă, a murit încă în aceeași zi sara pe la orele 8.

Daruri evlavioase. Di Nicolau Muntean și di Nicolau Stoichița dimpreună cu stimatele doamne soții Maria Muntean și Sofia Stoichița au avut bunătatea a dăru pe seama sf. biserici gr-or. din opidul Hunedoara două sfeșnice mari înaintea altarului în preț de 120 fl. Pentru această prea frumoasă jertfă, adusă pentru biserica noastră, mă simt plăși și doamne călduroasă mulțumită și pe calea aceasta, rugând pe D-zeu să li-o răsplătească după vrednicie. Pentru comitetul parochial gr-or. George Oprea, paroch gr-or. Hunedoara, la 10/22 Martie 1897.

Pedepse multe și mari. La 18 Martie s'a pertractat în Alba-Iulia un nou proces politic, contra alor 11 Români, și anume 8 domni, 2 domnișoare și 1 doamnă văduvă, pentru-că la eșirea din temnița Clujului a preotului Iovu Băbuț, în 27 Iulie 1894, i-au eșit în cale și l'au întimpinat cu dragos e și semne de iubire. Acum după atăta vreme, se ține procesul întimpinătorilor, și se sfirșește cu osândirea tuturor! Domni Virgil Todescu Drd. med. din Bucium-Cerb, Grigore Sima din Cărpeneș, Aurel Danciu din Bucium, Ioan David cand. de adv., George David cand. de adv., din Bucium-Șeasa, Nicolau Baesan din B. Isbita, și Simeon Dandea din Bucium (închis încă în M. Oșorheiu), au fost osândiți la închisoare dela 8—30 zile, ear Elena, Sofia și Teresia David din Bucium-Șeasa, osândite la pedeapsă în bani de câte 50 fl.

— În Sibiu alt proces. La 20 Martie s'a pertractat procesul părintelui Emmanuel Beșă, preot în Zlatna, pentru-că pe când era inv. dir. în Poiana (I. Sibiu) ar fi ținut la un ospăț, tot prin 1894, un toast în care a preamărit pe martirii pe atunci închiși! Di Beșă a fost osândit la 25 fl. pedeapsă în bani, ori 5 zile arest.

Grindină. Azi, Vineri, pe la orele 10 n. a. a căzut asupra Orăștiei o grindină măruntă, care a ținut abia vre-o minută. A urmat apoi ploaie, tot de scurtă durată.

Devenilor ascundeți-vă! Nu însă Români, ci — Ungurii! Orăștiea vă întrece! La ce „Hunyad“ nu s'a încumetat în 21 de ani, cu tot statul major comitatens ce-l are la spate, se depună adevă cautiie și se facă „politica“ comitatului, — o face „Szászváros“! „Szászváros“-ul depune cautiie și-apoi el are să vă facă — „politica“!

Dar bisericii. Văduva Maria Susan din Leșnic, o creștină iubitoare a deaproape și a sfintei biserici, a binevoit a dăru pe seama bisericii noastre din Leșnic 20 fl. Pentru această faptă creștinească imi țin de datorință a-i aduce pe această cale cea mai caldă mulțumită, pofindu-i ca D-zeu să-i răsplătească după vrednicie fapta creștinească.

În numele comitetului parochial: Iosif Pervu inv. Leșnic, la 2 Martie 1897.

Un Păcălăl. La sfirșitul săptămânei trecute și începutul celei de față, a avut loc în Orăștie o întemplantare de tot hazul! Vineri seara, trage la hotelul Széchenyi din loc, un domn, ce spune că e „Hoffrichter“ („Ciurghireu“) la baronul Nopcsa Elek, dipotatul „ales“ al Orăștiei, și ales, mă rog, drept spunând, prin neobositel „incordări“ și „alergări“ în favorul lui mai ales a unor concetățeni sași „precauți“ și „circumspecți“. Ciurghireu! spunea că pe Sâmbăta seara sosește și „Măria Sa“ baronul. Vestea a pus în mișcare pe toți matadorii „circumspecți“. Trebuie primit; trebuie să i-se facă oare-care cinste că „onoarează“ ear' orașul nostru cu prezența sa, ce vrei? Și ferbere și mișcare, forfoță mare! Pe Sâmbăta sara îl așteptau la hotel cu cină „faină“, cu casă caldă. Ciurghireu! ia cea mai elegantă caleasă a hotelului și pleacă la gară; cel mai prudent între circumspecți, dl Schulleri Frigyes, (la astfel de ocasio „solemne“ astfel se numește), în altă trăsură de paradă, aleargă și d-sa. Trenul sosește. Măria Sa nu. Ei, ce știi? S'a oprit undeva, poate la Deva. O să sosească dimineață, cu Bummel-Zug-ul. Duminecă dimineața pe la 6, câțiva domni de frunte, fac, în mânăși, promenadă naintea hotelului, pe când se scoală Măria Sa; dar' Măria Sa doarme azi mult, baronește. Într'un târziu află că — nici n'a sosit. Nu desperează însă. Doar' ciurghireu! și aci și el n'ar fi venit se facă cheltuel pe nimic. Duminecă ciurghireu! spune d-lui Schulleri că i s'au gătat banii. Di Schulleri, foarte galant, îi dă îndată vre-o 35 fl. până un'altă. Luni pe la amiază însă, veterinarul orașului aruncă între agitații domni vorba bănuitoare, că asta n'ar fi „Hoffrichterul“ lui Nopcsa, că dinsul îl cunoaște și acela e brunet, dar' asta e un blond! Se fie cu puțință? Se telefonează la Deva, de știu pe acolo ceva despre venirea lui Nopcsa. Aș, nici prin gând. Iau pe jupănul, îl duc la poliție, îl închid. Luni la judecatorie a recunoscut că e un măsar din Alba-Iulia, Leopold Gyula, că a venit pe jos dela Hațeg și nu știa sub ce titlu să-și câștige niște crețari de drum și să trăească o zi bine. Văzând că e ispravă, a trăit și mai multe zile. La hotel a lăsat o contă de 25 fl. etc. Acum ospătează în închisoare. Unii reuțacioși aplică la pățarania domnilor proverbul: „La așa cap, așa căciulă!“. Apoi să mai zici că nu mai!

Deputați sinodali. În cercul Iliei a fost ales deputat proțesc pentru sinodul arhidieceșan dela Sibiu al administrator protopopesc al Dobrei Avram S. Păcurariu. — Pentru alegerea de deputați mireni, s'a luat buna înțelegere să fie aleși d-nii Demetriu Comșa prof. la seminarul din Sibiu și Victor Torțășianu, oficial esactor consistorial în Sibiu.

AMICIȚIE — DISTRACTIE

Postei... Precum vezi, s'a făcut pe voia „Măriei-Sale“, ear' pentru grațiosul serviciu de... postă, mulțumim Măriei Tale!

Amicus I... Nu știi încă? Azi noapte s'a stins steaua vieții tale! Sermanți doritori a fi străluciți de razele ei atrăgătoare, orbeca prin întuneric... Pe cale spiritistică tu n'ai simțit-o asta?

Lui „au-au!“ — Dă semne de viață, că de nu te declar de — subiect!

FEL DE FEL

Ochiul tatălui.
— Iți opresc, ficia mea, ca să mai primești curtenirea domnului D.
— Dar' tată, ce ai contra lui?
— E foarte prost.
— Eu nu-l află de atare.
— Și afară de aceea, cred că numai pentru zestrea ta vocește să te iee.
— Din contră, e în stare să mă iee în fiecare clipită, fără nici un ban.
— Atunci e și mai prost decum l'am crezut!...

— Nănași „Ce verd...!“ Complimente cu „deplină stimă“ tradusă pe nemțește, dela finul d-tale „Canalici“...

POSTA REDACȚIEI.

Dlui V. D. în Mogos. Nu avem obiceiul a nu da răspunsuri celor ce ne cer. D-Tale încă ți-am răspuns în numărul 51 din anul trecut. Atunci îndată ce l-ai cerut întâia oară, și nu ți-a venit, să fi făcut arătare la direcția trenurilor în Arad. Acum e așa de târziu că nu credem să mai afli ceva. Dacă însă vrei cu ori-ce preț, scrie „Direcției trenurilor reg. ung. în Arad.“ Vezi scrie, natural, românește, că primești răspuns. Plange-te că șeful dela A. I. deși îți promise, pare-ni-se, totuși nu ți-a răspuns nici după 2 scrisori.

Dlui A. L. în D. O notiță absolut inofensivă, nu poate strica. Ne vom permite dar' în vr'un alt număr.

Dlui E. B. în Zl. Sosise prea târziu pentru numărul de față. În estras, ceva în vre-unul următor.

Pentru redacție responsabil: Ioachim Muntean.

De vânzare ori de închiriat.

Casa nouă de sub Nr. 7 în strada de mijloc, în Orăștie, cu grădină frumoasă și curte, se pune, din mână liberă, **în vânzare**, eventual se poate lua numai decât **în chirie**.

Pentru amănunte a se adresa domnului

203 1—1

Dr. Adorján Menyhért
in Geoagiu (Algyógy).

AVIS

pentru cumpărătorii de pește!

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că posed în magazinele mele din *Orăștie* (Szászváros) și *Brașov*, toate felurile de **pescărie sărată și proaspătă**, precum **Crap** (Seran) de diferite mărimi și greutateți; **Morun**, **Somn** (fără cap și fără oase), **Platică** (Veneriga) diferite mărimi, **Lacherda** (Lapardon), **lore negre de România**, moi și tescuite, **lore roșii**, moi și tescuite, **Maslina** mari și mici.

Vânzare en gros și en detail.

La cerere trimit și pachete prin postă în toate părțile, cu prețurile cele mai efitine.

Atât calitatea mărfurilor mele cât și prețurile ei, concurează cu ori-și-ce neguțător de bransa aceasta.

La comanda rog a se adresa subsemnatului, cu stimă

Vasilie N. Bidu,

(190) 4—4

in Orăștie (Szászváros) și Brașov.

Convocare.

Subscriitorii acțiilor »Cassei de păstrare în Mercurea«, societate pe acții, se invită prin aceasta, în virtutea §-lui 154 al legii comerciale, la

Adunarea generală constituantă,

care se va ținea în Mercurea, Mercuri în 31 Martie n. 1897 înainte de amiază la 10 ore, în localul școlii gr-or.

OBIECȚELE:

1. Raportul fondatorilor.
2. Constatarea subscrierii capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Constituirea societății cu capital social 60.000 coroane (30.000 fl. v. a.)
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.
6. Absolvarea fondatorilor de responsabilitatea normată în §. 152 al legii comerciale.

În sensul §-lui 155 al legii comerciale, fiecare acție subscrisă dă un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu poate exercita, ear' subscriitorii pot participa la adunare sau în persoană sau prin plenipotențiați.

Mercurea, 18 Martie 1897.

(200) 1—1 **Fundatorii.**

Intreprinzător român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi însă onoratelor *comitete bisericesti și școlare* din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprindere și îndeplinesc zidiri de

Case, școli și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoase școli din comunele **Romos**, **Romoșel**, **Balomir**, etc. În Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a colegiului etc., ear' acum am în întreprindere *biserica din Bertiu și cea din Câmpuri-Surduc*, și alte edificări.

Recomandându-mă binevoitoarei atențiuni a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

(164) 6—15

Nicolae Părău,

edificator, în Orăștie.

(127)

LIBRĂRIA

Iul

H. Graef în Orăștie (Szászváros)

H. Graef recomandă onor. public librăria sa bogat provăzută cu tot felul de cărți, anume cu: toate cărțile de învățământ, atât pentru școlile populare cât și pentru gimnaziu, precum și tot felul de recuizite de școală: caiete și unelte de desemn, condeiuri, tăblițe, hârtie, ș. a.

Ear' îndeosebi publicului român recomandă frumoasele întreprinderi literare ce apar la *București* și *Craiova* în România, și anume:

„**Biblioteca pentru toți**“ sub conducerea d-lui **Dumitru Stăncescu**, editura d-lui **Carol Müller** în București. Apar în fiecare lună 2—3 volume frumoase ca înfățișare și neprețuit de bune ca cuprins! Au apărut din ea până acum **120** numeri. A se vedea cari sânt, la »*Bibliografie*«. Fiecare număr costă **numai 16 cr.**

Asemenea recomandă onoratului public lucrările de literatură publicația numită:

„**Biblioteca de popularizare**“ ce apare în Craiova. Director **I. Hussar**, editor **Ralian** și **Ignat Samitca**. A publicat până acum **30** volume (vezi »*Revista Orăștiei*« nr. 16 a. c. la »*Bibliografie*«). Fiecare volum costă **numai 16 cr.**

În urmă recomandă onoratului public cea mai nouă publicație, numită: „**Biblioteca nouă**“ din Craiova, edată de **G. Sfetea**. Publică volume de câte 40—50 pagini, de cuprins ales și bun, cu **numai 8 cr.** fiecare volum.

Despre tot ce a apărut nou în aceste folositoare publicații, »*Revista*« vestește pe cetitori la rubrica »*Bibliografie*« ori »*Cărți nouă*«. Totul se poate procura dela librăria mea în Orăștie. La comanda prin postă, trebuie adaus, peste preț, un timbru de 3—5 cruceri pentru porto.

La cumpărări mai mari de hârtie și tipărituri se dă rabat însemnat

➔ Ori-ce cărți, literare ori de știință, românești, ungurești, nemțești sau în alte limbi, ce nu le-ar avea deja, se procură îndată de această librărie!

Vinurile ardelenesti

ale d-lui

IOSIF B. TEUTSCH

dela Sighișoara (în Transilvania)

și anume:

vinuri de masă, dessert și pentru fripturi
sunt peste tot locul **cele mai plăcute!**

În ORĂȘTIE se pot căpeta la domnul

(202) 1—4

M. G. Zobel.

AVIS.

Am onoare a aduce la cunoștința stimatului public, că am cumpărat prin licitațiune *masa concursuală din prăvălia dlui F. Beer*, și că pun acum în vânzare această marfă **cu 50%** sub prețul dela fabrică, în localul meu de prăvălie în *Strada Școlii, Nro 12*.

Totodată am onoare a recomanda bogatul meu **deposit de stoffe** aduse din patrie și din străinătate, pentru *sezonul de primăvară*, — precum și **croitoria mea** arangiată potrivit cu cerințele moderne, pentru pregătirea de *vestimente bărbătești și de copii*.

Rog pentru spriginire binevoitoare,

Orăștie, Martie 1897.

(195) 3—3

cu toată stima

Simion Corvin și Fiiu.

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoare a aduce la cunoștința publică, că am deschis în Orăștie un

Stabiliment de flori

și sânt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori!**

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuesc *îndată* comande de **buchete de nuntă**, **buchete de pept**, **buchete-mackart**, **cununi naturale și artificiale pentru morminte** etc. cu cele *mai moderate prețuri*.

Comandele din afară se efectuesc *îndată* și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig

(88)

florăreasă.

19—26

BUCHETE DE NUNTĂ